

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **T. A. D.**, zastoupen Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**, se sídlem Loretánské náměstí 101/5, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 16. 9. 2024, č. j. 68 A 4/2023-47,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce (stěžovatel) podal dne 4. 4. 2023 prostřednictvím datové schránky svého právního zástupce na Velvyslanectví České republiky v Hanoji žádost podle § 42a odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v tehdejší znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území ČR spolu s žádostí o upuštění od povinnosti osobního podání uvedené žádosti dle § 169d odst. 3 tohoto zákona. Stěžovatel posledně uvedenou žádost odůvodnil tím, že na území České republiky žije již 20 let, má zde sociální a rodinné zázemí, přičemž jeho nepřetržitá přítomnost je nezbytná pro zajištění chodu domácnosti i výchovy a péče o jeho dvě nezletilé dcery N. Q. D. (nar. X) a N. L. D. (nar. X), které se v ČR narodily a mají zde, stejně jako stěžovatelova manželka T. N. T. (nar. X), povolen trvalý pobyt. Ke zpřetrhání rodinných vazeb mezi stěžovatelem a jeho rodinou nedošlo ani po dobu výkonu trestu odnětí svobody. Manželka i dcery stěžovatele jej ve věznici navštěvovaly a rovněž mu pravidelně telefonovaly. Povinnost trvat na osobním podání žádosti by tedy v případě stěžovatele byla nepřiměřeně přísná a nerozumná. Stěžovatel poukázal též na délku řízení o žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny (270 dnů), obtíže s registrací žádosti i obtížnost jeho budoucích návštěv rodiny v ČR s ohledem na nesplnění podmínky trestní zachovalosti. Následkem nevyhovění žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti bude dlouhodobé, ne-li trvalé, odloučení od stěžovatelových rodinných příslušníků.

[2] Zastupitelský úřad v Hanoji usnesením ze dne 30. 6. 2023, č. j. 1458-9/2023-MZV/HANOKO, zamítl žádost stěžovatele o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu a řízení o žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu dle § 169d odst. 3 věty třetí zákona o pobytu cizinců zastavil. Proti tomuto usnesení podal stěžovatel odvolání, které žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 10. 2023, č. j. 121315-5/2023-MZV/OPL, zamítl a prvostupňové usnesení potvrdil. Žalovaný konstatoval, že zastupitelský úřad vyložil pojem „*odůvodněný případ*“, při jehož naplnění lze upustit od povinnosti osobního podání žádosti, v souladu s judikaturou správních soudů. Není pravdou, že by zastupitelský úřad nevyhověl stěžovateli žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti z důvodu jeho trestné činnosti. Zároveň dle žalovaného tímto rozhodnutím nevznikne nenahraditelná újma celé rodině a nedojde ani k nepřiměřenému zásahu do nejlepších zájmů stěžovatelových dcer. Samotná existence rodinných vazeb na území České republiky nemůže být důvodem pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Dlouhodobý pobyt stěžovatele na území ČR byl přerušen výkonem nepodmíněného trestu odnětí svobody, přičemž nic nenasvědčuje tomu, že stěžovatelova manželka by nebyla schopna po určitou dobu zajistit pečující zázemí pro dcery. Stěžovatelovy dcery nejsou povinny vycestovat do Vietnamu a mohou být se stěžovatelem v kontaktu prostřednictvím technických prostředků. Dále žalovaný připomněl, že každou žádost o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti je nezbytné posuzovat individuálně, proto není možné odkazovat na jiné věci, v nichž bylo takové žádosti vyhověno jen proto, že v takových případech rovněž figurovaly děti.

[3] Proti uvedenému rozhodnutí žalovaného podal stěžovatel žalobu ke Krajskému soudu v Plzni, který ji shora uvedeným rozsudkem ze dne 16. 9. 2024, č. j. 68 A 4/2023-47, zamítl. Krajský soud nejprve vymezil judikatorní východiska vztahující se k institutu upuštění od povinnosti osobního podání žádosti dle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců a konstatoval, že v případě stěžovatele nebyly shledány takové skutečnosti, které by z jeho věci učinily „*odůvodněný případ*“ pro aplikaci tohoto ustanovení. Správní rozhodnutí jsou řádně odůvodněna, přičemž správní orgány aplikovaly pojem „*odůvodněný případ*“ přílehavě a vysvětlily, proč okolnosti stěžovatelova případu nelze považovat za výjimečné. V této souvislosti krajský soud odkázal na obdobné případy, v nichž Nejvyšší správní soud rovněž neshledal důvody pro vyhovění žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Krajský soud souhlasí s tím, že stěžovatelovy rodinné poměry nejsou natolik výjimečné, aby se mohlo jednat o *odůvodněný případ*. Pobytová oprávnění stěžovatelovy manželky a nezletilých dcer nejsou odvislá od pobytového oprávnění stěžovatele, tyto osoby tak mohou na území ČR setrvat. Ani ekonomická stabilita stěžovatelovy rodiny nebude narušena, neboť rodinu živí stěžovatelova manželka, která podniká. Stěžovatelovy děti navštěvují základní školu, tudíž péči o ně lze skloubit s prací jejich matky. Krajský soud připustil, že stěžovatelovo odcestování do rodinného života dětí zasáhne, poukázal však na to, že o pobytové oprávnění přišel stěžovatel z důvodu páčání trestné činnosti. Krajský soud nepřisvědčil názoru stěžovatele, že by správní orgány kladly přílišný důraz na jeho trestnou činnost, neboť dle něj hodnotily všechny okolnosti případu komplexně. Nekladly mu k tíži ani to, že byla stěžovateli uložena povinnost opustit území členských států EU. Krajský soud souhlasil též s tím, že v řízení o žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti správní orgány neposuzují přiměřenost svých rozhodnutí ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel důvodně nemohl dovozovat ani ustálenou správní praxi a od ní odvíjet své legitimní očekávání, že jeho žádosti bude vyhověno, neboť je nezbytné

pokračování

přihlížet ke konkrétním okolnostem každého individuálního případu. Ani ostatní žalobní námitky neshledal krajský soud důvodnými.

[4] Stěžovatel podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, kterou považuje za přijatelnou z důvodu zásadních pochybení správních orgánů i krajského soudu, jež mají dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele a jeho dvou nezletilých dcer. Stěžovatel namítá, že napadený rozsudek i správní rozhodnutí jsou nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů, skutková podstata, z níž správní orgány vycházely, nemá oporu ve spisu a rozhodnutí jsou rovněž nezákonná. Stěžovatel zopakoval důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti, přičemž konstatoval, že správní orgány i krajský soud vycházely z příliš restriktivního pojetí pojmu „*odůvodněný případ*“. Dle stěžovatele by bylo trvání na osobním podání žádosti nepřiměřeně přísné, tvrdé a nerozumné. Zároveň vůbec nebyla zohledněna nepředvídatelnost doby odloučení stěžovatele od rodiny, resp. jeho možná trvalost. Vzhledem k tomu, že stěžovatel nebude ještě minimálně dalších pět let splňovat podmínku trestní zachovalosti, nelze předvídat, kdy a za jak dlouhou dobu se bude moci na území ČR vrátit. Není ani pravdou, že by stěžovatel netvrdil výjimečné okolnosti, pro které by bylo možné jeho věc podřadit pod pojem „*odůvodněný případ*“. Co se týče jeho vztahu k nezletilým dcerám, poukázal stěžovatel na judikaturu, dle níž jsou to správní orgány, které v této otázce mají zjišťovat veškeré rozhodné skutečnosti. V dané věci nebyl dostatečně zohledněn nejlepší zájem stěžovatelových dcer, neboť to, že stěžovatel bude muset z území ČR vycestovat, se jejich života velmi dotýká.

[5] Dále se stěžovatel domnívá, že správní orgány měly rozlišit posouzení otázky přiměřenosti z hlediska zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatele a jeho rodiny od posuzování toho, zda se jedná o *odůvodněný případ* pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Přiměřenost je totiž nezbytné posoudit v okamžiku, kdy správní orgán dojde k závěru, že podmínky pro vydání vyhovujícího rozhodnutí nejsou splněny. Otázku přiměřenosti i nejlepšího zájmu dítěte posoudily správní orgány nedostatečně, přičemž neúměrnou pozornost věnovaly trestné činnosti stěžovatele. Stěžovatel je správním orgánům znám, proto není nezbytná jeho osobní přítomnost na zastupitelském úřadu. Stěžovatel závěrem upozornil na to, že poukázal na podle jeho názoru skutkově obdobné případy, přičemž je přesvědčen, že pokud zastupitelský úřad ve dvou případech upustí od povinnosti osobního podání žádosti a uvede jako nosné důvody takového postupu skutečnosti, které se vyskytují i v případě stěžovatele, vzniká mu legitimní očekávání, že v jeho případě bude postupováno obdobně, případně mu budou vysvětleny důvody, proč se tak nestalo.

[6] Vzhledem k uvedenému stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek i žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti nejprve konstatoval, že ji nepovažuje za přijatelnou, přičemž zdůraznil, že dopad jeho rozhodnutí nemůže zhoršit stěžovatelovo postavení. Rozsudek krajského soudu je dle žalovaného přezkoumatelný a v souladu se zákonem. Žalovaný se domnívá, že zastupitelský úřad skutkový stav zjistil dostatečně a zabýval se všemi konkrétními okolnostmi, přičemž konstatoval, že odloučení od rodinných příslušníků nemůže obstát jako důvod pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Otázka trestní zachovalosti se týká věcného posouzení žádosti o pobytové oprávnění. Ani to samo o sobě neznamená, že by mu z toho důvodu nemohlo být pobytové oprávnění uděleno. Úvahy o nemožnosti získat pobytové oprávnění jsou nepodložené. Žalovaný upozornil na to, že osobní podání žádosti je zákonnou povinností, která nemá

sankční charakter, a odcestování do země původu je pouze dočasné za daným účelem. Stěžovatel neuvádí žádné mimořádné skutečnosti plynoucí z určitých specifických rodinných poměrů. Dle žalovaného byly přiměřenost daného rozhodnutí i nejlepší zájem dítěte zohledněny dostatečně, přičemž v řízení o žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti správní orgány přistupují pouze k posuzování, zda dopady do soukromého a rodinného života v důsledku vycestování za účelem podání žádosti o pobytové oprávnění nejsou tvrdé ani nerozumné. Toto posuzování tedy není posuzováním přiměřenosti ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců. Krajský soud se posouzením dopadů do soukromého a rodinného života věnoval. Dále žalovaný poukázal též na to, že případy, na něž stěžovatel odkázal, nebyly příléhavé a nemohly založit stěžovatelovo legitimní očekávání. Každý případ je navíc nezbytné posoudit individuálně. Žalovaný proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost pro nepřijatelnost odmítl, případně ji pro nedůvodnost zamítl.

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[9] S ohledem na skutečnost, že se jedná o věc, kterou před krajským soudem rozhodoval samosoudce, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[10] Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná též na www.nssoud.cz). O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*.

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikaturní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele*.

[11] Nejvyšší správní soud neshledává v kasační stížnosti dostatečné argumenty svědčící pro její přijatelnost.

pokračování

[12] V návaznosti na obsah kasační stížnosti Nejvyšší správní soud konstatuje, že napadený rozsudek splňuje kritéria přezkoumatelnosti, neboť je srozumitelný a opřený o dostatek důvodů, z nichž je zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí. Krajský soud žalobní body vypořádal, své závěry odůvodnil a relevantně argumentoval s uvedením skutkových a právních důvodů, nelze tak jeho rozsudek považovat za nepřezkoumatelný (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 12. 2021, č. j. 5 Azs 388/2020-45). Pokud stěžovatel považuje napadený rozsudek za nepřezkoumatelný z toho důvodu, že se krajský soud dle něj nedostatečně zabýval tím, zda lze stěžovatelův případ podřadit pod pojem „*odůvodněný případ*“, či že se nevěnoval dostatečně otázce přiměřenosti dopadů žalobou napadeného rozhodnutí do práva stěžovatele a jeho rodinných příslušníků na respektování soukromého a rodinného života a též nejlepšího zájmu jeho nezletilých dětí, nelze mu přisvědčit. Krajský soud s odkazem na přílehlavou judikaturu dostatečně odůvodnil, proč stěžovatelova žádost o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o pobytové oprávnění nespadá pod pojem „*odůvodněný případ*“, přičemž zohlednil veškeré rozhodné skutečnosti. Je pravdou, že otázkou přiměřenosti žalobou napadených rozhodnutí (včetně samotného zastavení řízení o žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny) z hlediska jejich zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatele se krajský soud nezabýval, resp. konstatoval, že v daném řízení ji není oprávněn posuzovat. Jak bude níže vysvětleno, taková úvaha je chybná, nejedná se však o vadu napadeného rozsudku zakládající jeho nepřezkoumatelnost (tím méně pak o zásadní pochybení, jež by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele), protože krajský soud při samotném posuzování, zda věc spadá pod pojem „*odůvodněný případ*“, splnil všechny požadavky, které jsou kladeny i na posouzení přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatele.

[13] V daném případě stěžovatel usiloval o podání žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území ČR, přičemž zákon předpokládá jako základní pravidlo osobní podání této žádosti na zastupitelském úřadě – viz § 42a odst. 5 ve spojení s § 169d odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Současné je však z tohoto pravidla, resp. povinnosti osobního podání žádosti, stanovena v § 169d odst. 3 téhož zákona výjimka spočívající v tom, že zastupitelský úřad od této povinnosti může v „*odůvodněných případech*“ upustit.

[14] Jak již připomněl i krajský soud, otázkou výkladu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců se ve své judikatuře Nejvyšší správní soud opakovaně zabýval. Konstatoval, že toto ustanovení obsahuje jak správní uvážení, tak neurčitý právní pojem „*odůvodněný případ*“, správní orgány tedy nejdříve posuzují, zda posuzovanou věc lze považovat za „*odůvodněný případ*“, a případně následně uplatní správní uvážení (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2023, č. j. 4 Azs 19/2023-34). K upuštění od povinnosti osobního podání žádosti by mělo být přistoupeno ve výjimečných případech, kdy by trvání na osobním podání bylo nepřiměřeně přísné, tvrdé či nerozumné (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2015, č. j. 6 Azs 77/2015-36, ze dne 27. 7. 2016, č. j. 10 Azs 219/2015-67, či ze dne 8. 9. 2016, č. j. 10 Azs 163/2016-37). Žadatel musí rovněž uvést konkrétní důvody, proč právě jeho věc má být oním „*odůvodněným případem*“, kdy správní orgán nemá trvat na osobním podání žádosti (již zmíněný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2016, č. j. 10 Azs 219/2015-67).

[15] Za odůvodněné případy lze považovat situace, kdy by vyžadování osobní účasti představovalo pro cizince nepřiměřenou zátěž (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2015, č. j. 6 Azs 77/2015-36), např. když je žadatel v osobním podání žádosti omezen svým zdravotním stavem nebo když bude objektivně nemožné dostavit se k zastupitelskému úřadu či je dostupnost zastupitelského úřadu z provozních důvodů objektivně velmi ztížena (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Azs 213/2018-22). Důvodem pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti mohou být i specifické rodinné poměry žadatele o pobytové oprávnění (např. závažné zdravotní postižení jeho dětí, kvůli němuž není spravedlivé po něm požadovat delší odloučení – rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2023, č. j. 3 Azs 163/2022-36). Ve výjimečných případech mohou upuštění od povinnosti osobního podání žádosti odůvodňovat i zdravotní rizika (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2021, č. j. 1 Azs 4/2021-28). Z těchto východisek vyplývá, že od povinnosti osobního podání žádosti lze upustit, jestliže by požadavek na přítomnost žadatele byl příliš tvrdý. Tuto tvrdost je třeba posuzovat v kontextu individuálních okolností věci, přičemž tyto okolnosti musí být takového charakteru, že v porovnání s nimi se požadavek na osobní přítomnost žadatele musí jevit jako nepřiměřený (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 1. 2025, č. j. 8 Azs 52/2024-47).

[16] Zároveň platí, že při přezkumu neupuštění od povinnosti osobního podání žádosti se správní soud zabývá výlučně tím, zda existují důvody, pro které není třeba na osobním podání trvat. Předmětem soudního přezkumu proto není hodnocení smysluplnosti či efektivity osobního podání, ale pouze posouzení, zda správní orgány správně vyložily neurčitý právní pojem „*odůvodněný případ*“ a poté jej správně aplikovaly na zjištěný skutkový stav (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 4. 2025, č. j. 6 Azs 223/2024-36, a ze dne 27. 2. 2020, č. j. 8 Azs 351/2018-50, či usnesení ze dne 15. 7. 2025, č. j. 1 Azs 80/2025-32).

[17] Stěžovatel za důvod, proč by v jeho případě mělo být upuštěno od povinnosti osobního podání žádosti o povolení dlouhodobého pobytu za účelem společného soužití rodiny, považuje své soukromé a rodinné vazby na území ČR, přičemž povinnost vycestovat a podat žádost o pobytové oprávnění na zastupitelském úřadu pokládá za nepřiměřeně tvrdou.

[18] V tomto ohledu stěžovatel argumentuje tím, že pečuje o dvě nezletilé dcery a zajišťuje chod domácnosti, zatímco jeho manželka pracuje, a jeho dlouhodobá nepřítomnost by mohla zásadním způsobem negativně ovlivnit jeho rodinu. Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem, že stěžovatelovy soukromé ani rodinné vazby na území České republiky samy o sobě nenaplnují podmínky pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Stěžovatelem tvrzené skutečnosti nejsou dle Nejvyššího správního soudu natolik výjimečné (s ohledem na shora uvedená východiska plynoucí z judikatury Nejvyššího správního soudu), aby představovaly objektivní překážku pro to, aby se stěžovatel osobně dostavil na příslušný zastupitelský úřad (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2024, č. j. 8 Azs 101/2023-38). Samotná péče o nezletilé děti či dočasné fyzické odloučení od nich nenaplnuje výše popsaná východiska judikatury, přičemž stěžovatel nenamítá, že jeho děti vyžadují specifický způsob péče, a nebylo ani prokázáno riziko, že by péče o ně byla jakýmkoli způsobem ohrožena. Nejvyšší správní soud přitom opakovaně, například v již zmiňovaném rozsudku ze dne 27. 2. 2020, č. j. 8 Azs 351/2018-50, či v rozsudku ze dne

pokračování

17. 1. 2024, č. j. 10 Azs 156/2022-46, na který přílehuje odkazoval též krajský soud, shledal, že nepřítomnost jednoho z rodičů není výjimečnou nebo neřešitelnou situací a je zcela na nich, aby uspořádali své osobní záležitosti tak, aby se odcestování jednoho z nich na přechodnou dobu dotklo chodu rodiny co nejméně (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2025, č. j. 8 Azs 177/2024-40, či usnesení ze dne 16. 1. 2025, č. j. 7 Azs 271/2024-33, přičemž v těchto soudních řízeních vystupoval shodný zástupce jednotlivých stěžovatelů a rovněž uplatňoval obdobnou argumentaci).

[19] V této souvislosti nelze ani přisvědčit stěžovateli, že se krajský soud ani správní orgány nezabývaly nejlepším zájmem jeho nezletilých dcer. Je pravdou, že kritérium nejlepšího zájmu dítěte má zcela zásadní význam a příslušné správní orgány i soudy jsou při své činnosti povinny věnovat dostatečnou pozornost hledání spravedlivé rovnováhy mezi nejlepším zájmem dítěte a případným konkurujícím veřejným zájmem. Současně je však nezbytné pamatovat na to, že ne každé řízení, jehož výsledek se může přímo nebo nepřímo promítnout do života nezletilých dětí, má stejně intenzivní dopad do jejich právní sféry; to se pak nezbytně musí promítnout i do oblasti hodnocení a významu nejlepšího zájmu nezletilých dětí pro výsledek příslušného řízení (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 31. 3. 2021, sp. zn. II. ÚS 1276/20, či opakovaně zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2025, č. j. 8 Azs 177/2024-40). Pro účely nyní posuzované věci, jejímž předmětem je „pouhé“ posouzení toho, zda mělo být v případě stěžovatele upuštěno od povinnosti osobního podání žádosti o povolení dlouhodobého pobytu za účelem společného soužití rodiny, tedy nikoli meritorní posouzení takové žádosti, se nejlepším zájmem stěžovatelových dcer správní orgány i krajský soud zabývaly dostatečně (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 7. 2025, č. j. 1 Azs 200/2024-64, ze dne 9. 1. 2025, č. j. 8 Azs 52/2024-47, či již zmíněné rozsudky ze dne 27. 2. 2020, č. j. 8 Azs 351/2018-50, a ze dne 24. 2. 2025, č. j. 8 Azs 177/2024-40). Sám stěžovatel neuvedl, a ani Nejvyšší správní soud neshledal, že by v nyní posuzované věci existovaly tak výjimečné okolnosti týkající se nezletilých dcer, které by odůvodňovaly aplikaci výjimky z dané zákonné povinnosti.

[20] K tomu je vhodné dodat, že Nejvyšší správní soud se již zabýval rozhodnutím, jímž byla stěžovateli uložena povinnost opustit území členských států EU, přičemž usnesením ze dne 11. 5. 2023, č. j. 10 Azs 61/2023-54, odmítl pro nepřijatelnost stěžovatelovu kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 6. 2. 2023, č. j. 17 A 31/2022-52. Tímto rozsudkem byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 4. 11. 2022, č. j. CPR-33836-2/ČJ-2022-930310-V223, kterým bylo zamítnuto odvolání stěžovatele a potvrzeno rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, pracoviště Sokolov, ze dne 15. 8. 2022, č. j. KRPK-2318-58/ČJ-2022-190022, kterým byla podle § 50a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců stěžovateli uložena práve povinnost opustit území členských států EU. Stěžovatel i v tomto řízení namítal nepřiměřenost dopadů daného rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života, a to i z hlediska nejlepšího zájmu svých dcer, Nejvyšší správní soud se s ním však neztotožnil a dodal, že *„[s]těžovatel se přitom mylí, pokud je přesvědčen o tom, že se záznamem v trestním rejstříku nemůže získat žádné oprávnění k alespoň krátkému pobytu v ČR, a že tak za svými dcerami nebude moci přicestovat dříve, než bude jeho odsouzení v roce 2027 zahlazeno. Trestní zachovalost se ze zákona posuzuje jen při udělování víza nad 90 dnů a „vyšších“ pobytových oprávnění [srov. § 31 odst. 3 písm. a), § 56 odst. 2 písm. a), § 70 odst. 2 písm. e) zákona o pobytu*

cizinců]. Byť si je NSS vědom, že i při udělování „nižšího“ pobytového oprávnění se posuzuje míra nebezpečí narušení veřejného pořádku ze strany cizince, připomíná, že taková hrozba musí být aktuální a skutečná; nemůže tedy vyvěrat jen z předchozího odsouzení. S narůstající prodlevou od tohoto odsouzení se tak bude zpravidla zmenšovat (rozsudek NSS ze dne 14. 2. 2020, čj. 5 Azs 383/2019-40).“ Tyto závěry lze aplikovat i v nyní posuzované věci. Ani skutečnost, že nelze předvídat, zda a případně za jakou dobu se stěžovateli podaří získat pobytové oprávnění v ČR, ani případně též stěžovatelem zmiňovaná délka řízení o žádosti o pobytové oprávnění, nečiní z této věci „odůvodněný případ“ pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti.

[21] Ostatně není ani zřejmé, kam stěžovatel svou argumentací, podle níž mu v získání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny bude nadále po určitou dobu bránit nedostatek jeho trestní zachovalosti, vlastně míří. I kdyby totiž bylo vyhověno jeho žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti, neznamenalo by to bez dalšího legalizaci jeho pobytu na území ČR. Stěžovateli je třeba i v této souvislosti připomenout, že nejenže není zřejmé, že by mu na území ČR v době rozhodování žalovaného svědčilo jakékoli platné pobytové oprávnění, ale navíc má i nadále pravomocně uloženu povinnost opustit území členských států EU. To přinejmenším velmi relativizuje jakékoli přímé dopady rozhodnutí o neupuštění od povinnosti osobního podání žádosti do jeho soukromého a rodinného života, neboť příčiny, proč je stěžovatel i nadále povinen z České republiky vycestovat, je třeba hledat primárně v rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu stěžovateli a v následném rozhodnutí o jeho povinnosti opustit území členských států EU, nikoliv v nyní posuzovaném rozhodnutí o neupuštění od povinnosti osobního podání žádosti.

[22] Povolení k trvalému pobytu přitom bylo stěžovateli zrušeno již ke dni 24. 4. 2019 z důvodu spáchání zvláště závažného zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, za což by stěžovatel odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na dobu 8 let (z jehož výkonu by podmíněně propuštěn v prosinci roku 2021). Již toto rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu bylo samostatně soudně přezkoumatelné i z hlediska přiměřenosti jeho dopadů do soukromého a rodinného života stěžovatele, včetně nejlepšího zájmu jeho nezletilých dětí. Následně, jak již bylo konstatováno, byla na základě žaloby a kasační stížnosti správními soudy z tohoto hlediska posouzena přiměřenost rozhodnutí ve věci uložení povinnosti stěžovateli opustit území členských států EU a tato rozhodnutí nebyla shledána nepřiměřenými. Zároveň nyní posuzované usnesení zastupitelského úřadu o neupuštění od povinnosti osobního podání žádosti (společně s odvolacím rozhodnutím žalovaného) není meritorním rozhodnutím o žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny a nebrání tedy stěžovateli v jejím řádném podání na příslušném zastupitelském úřadu.

[23] Byť je tedy pochopitelné, že vycestování do Vietnamu je časově i finančně náročné, přičemž rovněž dojde k dočasnému odloučení stěžovatele od jeho rodiny, tedy k určitému zásahu do jeho soukromého a rodinného života i k určitému zásahu do nejlepšího zájmu nezletilých dcer, nelze jej považovat v kontextu nyní posuzovaných rozhodnutí žalovaného a zastupitelského úřadu za nepřiměřený a tady odůvodňující výjimku ze zákonem stanoveného pravidla osobního podání žádosti na zastupitelském úřadu. Stěžovatel je dospělý muž, který může do Vietnamu vycestovat sám, aniž by bylo nutné, aby s ním

pokračování

vycestovala jeho manželka či nezletilé dcery, které mají v ČR platné oprávnění k pobytu. Výživu dcer zajišťuje stěžovatelova manželka, která podniká, přičemž je pravdou, že dcery jsou již ve věku, kdy i vzhledem ke školní docházce nejsou závislé na celodenní péči stěžovatele ani jiné osoby.

[24] Jak již bylo naznačeno, krajskému soudu je nutné vytknout pouze nesprávný závěr, dle něhož se v řízení o žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o pobytové oprávnění neposuzuje přiměřenost dopadů rozhodnutí o zamítnutí této žádosti o upuštění, jehož součástí je i výrok o zastavení řízení o samotné žádosti o pobytové oprávnění, do soukromého a rodinného života cizince ve smyslu § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života není omezeno jen na případy, u nichž tak zákon výslovně stanoví, byť to uvádí § 174a odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Je povinností správních orgánů posuzovat přiměřenost dopadů svých rozhodnutí ve vztahu k právu na respektování rodinného a soukromého života, které vyplývá z přímo aplikovatelného čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (v podrobnostech srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2015, č. j. 6 Azs 96/2015-30, ze dne 20. 9. 2018, č. j. 10 Azs 127/2018-30, ze dne 22. 1. 2020, č. j. 10 Azs 256/2019-39, publ. pod č. 3990/2020 Sb. NSS, či ze dne 17. 8. 2020, č. j. 1 Azs 260/2020-27). Zároveň rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v recentním rozsudku ze dne 5. 11. 2025, č. j. 8 Azs 99/2023-65, konstatoval, že i v případě, kdy jsou dány důvody pro vydání rozhodnutí o zastavení řízení dle § 66 odst. 1 správního řádu, jsou správní orgány právě s ohledem na čl. 8 Úmluvy povinny posuzovat přiměřenost jeho dopadů do soukromého a rodinného života cizince, je-li možnost takového zásahu patrná z okolností věci, ze spisu či ji cizinec tvrdí. I když tedy uvedený dílčí závěr krajského soudu nebyl správný, podstatné pro nyní posuzovanou věc je, že se správní orgány i krajský soud fakticky zabývaly možným zásahem do soukromého a rodinného života stěžovatele právě v souvislosti s tím, zda z těchto okolností neplyne, že se jedná o „*odůvodněný případ*“ pro aplikaci institutu upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Správní orgány i krajský soud přitom v této souvislosti zohlednily veškeré jim známé okolnosti případu.

[25] Stěžovateli lze v této souvislosti rovněž přisvědčit, že judikatura Nejvyššího správního soudu předpokládá určitou míru oddělení úvah o naplnění důvodu pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti na straně jedné a posouzení přiměřenosti rozhodnutí na straně druhé (viz stěžovatelem zmiňovaný rozsudek ze dne 27. 11. 2023, č. j. 3 Azs 163/2022-36). Na druhou stranu však Nejvyšší správní soud též judikuje, že nebudou neobvyklé ani situace, v nichž již při samotném posuzování pojmu „*odůvodněný případ*“ správní orgány naplní všechny požadavky, které jsou kladeny i na posouzení přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života (viz rozsudek ze dne 30. 6. 2025, č. j. 8 Azs 147/2024-46). Taková situace nastala i v nyní posuzované věci. Důvody, na nichž stěžovatel postavil svou žádost o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti, zcela přesně zrcadlí i ty skutečnosti, které by bylo nezbytné zvážit při posouzení toho, zda není nevyhovění této žádosti a konsekventní zastavení řízení o samotné žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu nepřiměřené z hlediska dopadů do soukromého a rodinného života stěžovatele a jeho dcer. Došlo by tedy k pouhému nadbytečnému zdvojování odůvodňování správních rozhodnutí či rozsudku krajského soudu.

[26] Závěrem je třeba opět zdůraznit, že stěžovateli nic nebrání v tom, aby žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území České

republiky podal na zastupitelském úřadu. V rámci tohoto řízení pak budou správní orgány povinny důkladně (a v souladu s přílepkovou judikaturou k této otázce) posoudit též přiměřenost případného negativního rozhodnutí ve vztahu k soukromému a rodinnému životu stěžovatele, včetně možného zásahu takového rozhodnutí do nejlepšího zájmu jeho nezletilých dcer.

[27] K námitce, že správní rozhodnutí byla vydána v rozporu s § 2 odst. 4 správního řádu, neboť odporují předchozí rozhodovací praxi, je vhodné poukázat na již rovněž zmíněné usnesení ze dne 16. 1. 2025, č. j. 7 Azs 271/2024-33, v němž k obdobně formulované kasační námitce Nejvyšší správní soud konstatoval: *„Nejvyšší správní soud nejprve připomíná, že „[s]právní praxe zakládající legitimní očekávání je ustálená, jednotná a dlouhodobá činnost (příp. i nečinnost) orgánů veřejné správy, která opakovaně potvrzuje určitý výklad a použití právních předpisů. Takovou praxi je správní orgán vázán. Jen taková správní praxe je doplněním psaného práva a je způsobilá modifikovat pravidla obsažená v právní normě. Správní praxi zakládající legitimní očekávání lze změnit, pokud je taková změna činěna do budoucna, dotčené subjekty mají možnost se s ní seznámit a je řádně odůvodněna závažnými okolnostmi. Libovolná (svévolná) změna výkladu právních předpisů směřující k tíži adresátů není přípustná. Za racionální (nikoliv svévolnou) změnu správní praxe lze přitom s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem považovat změnu interpretovaného zákona, změnu zákonů souvisejících s interpretovaným předpisem (systematický výklad) a změnu skutečností rozhodných pro interpretaci zákona (teleologický výklad)“ (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 21. 7. 2009, č. j. 6 Ads 88/2006-132, č. 1915/2009 Sb. NSS, body 81–82). Stěžovatelkou namítaná čtyři rozhodnutí zastupitelského úřadu, z toho přinejmenším tři skutkově výrazně odlišná týkající se nezletilých žadatelů a jedno obecně odůvodněné mimořádnou rodinnou situací, kdy však z anonymizovaného záznamu o usnesení není patrné, jaká konkrétní skutečnost vedla k upuštění od povinnosti osobního podání žádosti, nemohou splnit výše uvedená kritéria ustálené praxe. Z takových správních rozhodnutí totiž nelze dovodit, že jde o ustálenou, jednotnou a dlouhodobou činnost orgánů veřejné správy, která by u stěžovatelky mohla založit legitimní očekávání, že její žádosti bude vyhověno.“* I v nyní posuzované věci je nezbytné uzavřít, že pouhé odkazy stěžovatele na jiná rozhodnutí, v nichž bylo žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti vyhověno, ovšem za výrazně odlišných skutkových okolností, nemohly stěžovateli založit legitimní očekávání, že jeho žádost bude posouzena shodně.

[28] Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že jeho dosavadní judikatura poskytuje dostatečné odpovědi na námitky uvedené v kasační stížnosti. Lze uzavřít, že nebyl shledán žádný z důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájem stěžovatele, shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[29] Při rozhodování o nákladech řízení Nejvyšší správní soud vycházel z usnesení svého rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, publ. pod č. 4170/2021 Sb. NSS, podle něhož je odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, druhem zjednodušeného meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí krajského soudu. Výrok o náhradě nákladů řízení se tedy opírá o § 60 odst. 1 (nikoli odst. 3) ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, měl by tedy vůči neúspěšnému stěžovateli právo na náhradu nákladů, které v řízení o kasační stížnosti důvodně vynaložil. Ze spisu však nevyplývá, že by mu v tomto řízení jakékoli

pokračování

náklady nad rámec běžné administrativní činnosti vznikly, proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 27. listopadu 2025

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu